

יוסף ורחל

זיסדי

נערך ויוצא לאור ע"י "זיסדי דרספ דרחל" (בהשתתפות כולל "חוני המעל"ן)
 העלון לע"ג אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויסה ז"ל שנלב"ע ביום י"ז סיון התשנ"ב
 ואימיו מורתי רחל בת איזיה סויסה ע"ה שנלב"ע ביום כ"ז מרחשון התשע"ז

מאת פלס

כה' לעומר
 אבות ג'

שבת י' אייר ה-תשפ"ד
 פרשה: אמר
 הפטרה: והכהנים הלויים

הדלקת נרות - 19:14
 צאת השבת - 20:07
 ר"ת: 21:01

הדלקת נרות בשבת הבאה 19:19

זמן	אמר	זמן
4:15	עמוד השחר:	4:20
4:22	זמן טלית:	4:27
5:39	זריחה:	5:43
12:40	חצות:	12:40
13:15	מנחה גדולה:	13:15
19:41	שקיעה:	19:36

"לעולם לא מאוחר"

פסח שני מלמדנו כי לעולם אין זה מאוחר מדי, תמיד אפשר לתקן. אף מי שהוא "טמא" או "בדרך רחוקה", ואפילו אם זה "לכס" - שהתרחקות נעשתה מרצונו - גם אז בידו לתקן זאת.

העלון לרפואת מנשה בר דוד וברוריה מרת אחוהי דינה בת רחל ולע"ג חמי ר' שלום בר שמחה ז"ל חמותי מרים בת רחל ע"ה הרופא הקדיש את העלון או חלקו בטל... 052-5079555

"הלחם הישן והחם"

בפרשתנו, נצטוינו על "לחם הפנים", שתים עשרה כיכרות חלות סולת, שהיו נאפות בכל יום שישי ומושמות בשבת באיצטבאות שולחן הזהב שבמשכן ה', מונחות בו כל ימי השבוע, ובשבת הבאה כאשר יובאו הכיכרות החדשות, יתחלקו כיכרות הלחם של השבוע שעבר בין משמרות הכהנים. מצוה זו, גרמה לאותו בן איש מצרי שבפרשתנו לפעור פיו בלעג, מדוע מניחים את הלחם שבוע שלם, לאבד את טריותו. ולא ידע, כי נעשה בו נס גלוי, והלחם היה שומר על חומו, וכשהתחלק בין הכהנים כעבור שבוע, נאמר בו בכתוב שהיה לוחט כבשעת יציאתו מן התנור, נס זה היו הכהנים מראים בכל חג לעולי הרגלים, את האדים העולים מן הלחם החם, לומר: "ראו חיבתכם לפני המקום".

ונס זה ככל הנסים, יש בו לקח ומסר לדורות: "מאת בני ישראל חוקת עולם", לקח נצחי, שהרי השולחן ולחמיו רומזים כידוע לשפע הפרנסה. וכשאוכלים אותו הכהנים כעבור שבוע, נראה כאילו היום נאפה, ובאמת, נאפה בתחילת השבוע שעבר, כיוצא בכך, פרנסתו של אדם, כסבור הוא, שמרויח הוא רווח "טרי", לוחט, בכל יום של מסחר. והאמת היא, ש"מוזנותיו של אדם קצובים לו מראש השנה", לא היו עד כה, אלא בהמתנה....

ויש לנו לדעת, שהדבר נכון גם בעניני השעה. הן אמרנו כמו פינו בראש השנה: "ועל המדינות בו יאמר, ואיזו לחרב ואיזו לשלום, איזו לרעב, ואיזו לשובע". מי יעלה ומי ירד, מי יהיה לראש ומי לזנב. שהכל כבר כתוב והתום, ולא נוכל לשנות גזירת עליון. הבחירה הנכונה בידינו היא רק במגזר יראת השמים. אם לחזק את כח היראים, שומרי גחלת האמונה, אם, חלילה, לא כל השאר כבר נקבע מראש.

"דינא ודיינא בבית הכנסת אוהל רחל" ב'

חכם יהודה הסתובב אל הקהל ובאחת הושלך הס. "אחינו בית ישראל נתונים במצור ובמצוק", פתח חכם יהודה, "השטן וחילותיו מבקשים לבלות ולהתם, להשמיד להרוג ולאבד. וזרע עמלק שופכים דמם של ישראל כמים".

דמעות זלגו מעיניו של חכם יהודה, על לחייו ועל זקנו הלבן. "מלכותא דרקיעא כעין מלכותא דארעא", רטט קולו של חכם יהודה, "ואשר על כן, נערכה נא משפט, בין סניגור וקטגור, ונבקש לידע מה דינם של ישראל בעת הזאת".

חכם יהודה קרא אליו שלושה מבחירי תלמידיו הושיבם לפניו. "הרי אנו ממנים אתכם לדיינים ושופטים", קרא, "ואתם תשפטו בין הסניגור והקטגור, בדין שיובא לפניכם".

שלושת התלמידים התיישבו על כסאם בחיל וברעדה. הם הבינו, כי את מקומו של הסניגור עתיד לתפוס מורם ורבם, חכם יהודה בכבודו ובעצמו, ולא היה הדבר נקל בעיניהם, לשפוט בין רבם לבין זולתו.

"מי מן הקהל מוכן ליקח על עצמו למלא את מקומו של הקטגור?" שאל חכם יהודה, ושאלתו נותרה ללא מענה.

וכי מי ירהיב עוז ותעצומות לעמוד ולקטרג על ישראל בעת צרתם? אולם חכם יהודה דחק בקהל. "על מנת שנצליח להשפיע על בית דין של מעלה", הסביר. "שומה על המשפט להיערך כדבעי, בין מליץ יושר לבין משמיע חרבה". לבסוף, לאחר דקות ארוכות, נמצא המתנדב. היה זה יהודי פשוט ממתפללי בית הכנסת שנענה לאתגר.

השנים ניצבו על מקומם בבימת בית הכנסת, חכם יהודה מימין - בתפקיד הסניגור, והיהודי הפשוט משמאל - בתפקיד הקטגור. והדיינים בתווך.

דממה מוחלטת השתררה. הכל ציפו לשמוע כיצד ינהל חכם יהודה את הדין והמשפט, בין ישראל לצורריהם.

"שמעו נא רבותינו הדיינים", פתח זקן המקובלים, "מעשה בעל בית ולו שני חמורים. הטו נא אוזיכם ושפטו כדוין".

"שני החמורים עמדו הכן לשרת את אדוניהם", המשיך חכם יהודה, "אולם בעל הבית לא נהג בהם בשווה. על חמור אחד העמים שש מאות ושלוש עשרה אבנים, ואילו על החמור השני העמים שבע אבנים בלבד".

"במשך תקופה ארוכה נשאו החמורים את האבנים, כפי שציוו אדוניהם, אולם ביום מן הימים התמרדו כנגד האדון וביקשו להשליך את המשא. מעליהם".

"החמור הראשון", סיפר חכם יהודה באוזני הדיינים, בעוד כל הקהל עושים אוזנם כאפרכסת, "ניער מעליו את משא שש מאות האבנים, ועל גבו נותרו שלוש עשרה אבנים בלבד. ואילו החמור השני ניער מעליו את כל שבע האבנים".

המשל היה ברור, חד כתער, צורב כשפור מלובן בבשר החי. גם אם חטאו ישראל והשליכו מעליהם רוב רובן של שש מאות ושלוש עשרה מצוות התורה, הלא על גבן של אומות העולם לא נותרה ולו מצוה אחת משבע המצוות בהן נתחייבו... "ועתה יורונו רבותינו", ביקש חכם יהודה מן הדיינים היושבים לפניו, "עונשו של מי גדול יותר, של החמור הראשון או של החמור השני?"

"שור או כשב או עז כי יולד" אמרו המפרשים שביום הולדו יש לו עליו שם שור או כשב כי אינו מוסיף על שלימתו ועל עצמותו כלום כי הוא נולד עם כל שלימתו, להוציא את האדם שקניית שלימתו תלוי במעשיו.

"הקרבנות מנזה זדשה לה"

רמז ליום מתן תורה, כי התורה צריכה להיות חודשה אצל האדם בכל יום כאלו היום קבלה מהר סיני. ומה שלא נזכר בתורה בפירוש כי יום זה מתן תורה, וכן לא נזכר בתורה בפירוש כי ראש השנה הוא יום דין וטעם שנידום אחד הוא כמו שכתבתי שעל מתן תורה לא רצה ה' להגביל יום ידוע לפי שצריך האדם שיהיה דומה לו בכל יום ויום מכל ימות השנה כאלו באותו יום קבלה מהר סיני, כי באמת אמרו רבותינו ז"ל שהתורה נמשלה לדד מה דד זה שכל זמן שהתינוק ממשמש בה הוא מוצא בה טעם חדש כך התורה כל ההוגה בה מוצא בכל יום טעם חדש ע"כ דין הוא שיהיה דומה אליו בכל יום כאלו היום קבלה מהר סיני, וא"כ כל יום הוא מתן תורה אצל ההוגים בה, על כן אין ראוי להגביל יום ידוע לנתנתה וע"כ אמרו רבותינו ז"ל שיהיו דברי תורה חדשים עליך ולא כדבר הישן שלבו של אדם קץ בו שהרי באמת אתה מוצא בה דבר חידוש בכל יום ויום.

"הכזה הגדול מאזויו"

כל משרת ה' בקדושה ובטהרה נקרא כהן. ובא לומר האיש החסיד שנתגדל מאחיו בתורה ובמעשים טובים ובקדושה ובטהרה ועל ידי זה זכה עד שהוצק שמן המישחה שהיא השכינה על ראשו ומי גרם לו זה לפי שמילא את ידו במעשים טובים. צריך לשמור עצמו ביותר. את ראשו לא יפרע דהיינו לא יעשה מעשים רעים שבשבילם תסתלק השכינה מעל ראשו וישאר ראשו פרוץ. כדי שלא יצא מאותה הקדושה לעולם כדי שלא יחלל את מקדש אלוקיו שהרי זכה לנשמה שהיא נור אלוקיו.

"וכי תזבחו זבוח תודה לה" אפשר לרמוז על התפילה שצריך אדם להיזהר להתפלל כל תפילה בזמנה לפי שהתפילה במקום הקורבן כמו שנאמר

"ונשלמה פרים שפתינו" וכמו שהקורבן צריכים שיהיה לרצון כך התפילה צריכים שתהיה לרצון בלב שלם ובנפש חפצה וכמו שהקורבן אומרים עליו עבר זמנו בטל קורבנו כך התפילה,

"קדושים יהיו לאלהיהם"

הכהנים קדושים משמים בקדושה יתרה ובמצוות יתרות לשמור משמרת הקודש וכן צריכים להיזהר מטומאת מת ומנשים הפסולות לכהונה ושלא ליתן ביתם לישראל עם הארץ, ולא יטכן עצמו עם הארץ ליקח בת כהן שהרי אמרו רבותינו ז"ל: "בת כהן לישראל [ע"ה] אין זיווגם עולה יפה", ואסור להשתמש בכהן אם לא שהוא שכירו ובא בשכרו. ואמר ר' יוחנן הרוצה שיתעשר ידבק בזרעו של אהרון.

"לא יקרוזו קרוזה בראשם"

כי יראת הרוממות היא בחכמה, שהיא בראש, אלא יהיו שלמים ביראת הרוממות שמתחסות לראש. ופאת זקנם סוד בינה שמשם אהבת הרוממות. לא יגלחו.

"וספרתם לכם ממזרת השבת..."

מפני מה אין מברכים ברכת "שהחיינו" על המצוה של ספירת העומר? זאת אמר הרשב"א - משום שהספירה עצמה לא באה אלא כאמצעי וכהכנה לעיקרה של המצוה, עיקר משמעה של הספירה הוא - שאחר הימים שספרו יהיו מקריבים את שתי הלחם. ואילו אגחנו מסתפקים כיום בספירה בלבד, בלא לקיים את עיקרה של המצוה, ולפיכך אין אנו יכולים לומר: "שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה" - שהרי "הזמן הזה" אינו מסב לנו אלא צער, ומוכיר לנו את חורבן בית המקדש.

לאחר ספירת העומר אנו אומרים: "הרחמן יחזיר לנו עבודת בית המקדש למקומו במהרה בימנו" מפני מה אנו אומרים דברים אלא דווקא במצוה זו? שכן מדאורייתא אין המצוה של ספירת העומר נוהגת אלא בזמן המקדש, בימים שהיו מקריבים את העומר, ואילו "בזמן הזה" אינה אלא מדרבנן, כזכר למקדש, ולפיכך אנו מתפללים ואומרים "הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת בית המקדש", שאו שוב נהיה מקיימים את המצוה של ספירת העומר כמשמעה האמיתי וכתכליתה.

חובת הדין

דיני משלוח איגרות ותפצים ביד הגוי קודם השבת
ההלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

משלוח איגרת ביד הגוי כשקבע עמו שכרו

א. מותר לשלוח איגרת ביד הגוי ביום ששי, אפילו אם יודע שלא יספיק הגוי למסור האיגרת קודם השבת, ובלבד שיקבע עם הגוי התשלום עבור שליחותו, מפני שבאופן כזה שקבע עם הגוי התשלום עבור עבודתו, הרי הגוי ההולך למסור האיגרת בשבת עושה כן על דעת עצמו כדי למהר להשלים המלאכה וליטול שכרו.

ואפילו אומר הגוי מעצמו בפירוש שבדעתו ללכת לדרכו בשבת, יש להקל בזה כל שקבע עם הגוי התשלום עבור שליחותו, כיון שהגוי עושה כן על דעת עצמו.

אבל אסור ליהודי לומר לגוי שילך בשבת. ואפילו אם מוסר לו האיגרת כמה ימים קודם השבת, אסור לומר לו שילך בשבת. וכן אסור ליהודי אפילו לרמוז לגוי שרוצה שילך בשבת, וכגון שאומר לו שרוצה שימהר למסור האיגרת עד יום ראשון או שני, והיא דרך רחוקה שבודאי אי אפשר שיעשה כן אלא אם כן ילך בשבת.

וכן אין להקל בזה אלא כשמסור האיגרת לגוי ביום ששי קודם שקיעת החמה, וגם צריך שיצא הגוי מביתו של היהודי קודם שקיעת החמה.

משלוח איגרת ביד הגוי כשלא קבע שכרו

ב. כל האמור לעיל בסעיף הקודם, אינו אלא כשקבע עם הגוי התשלום עבור שליחותו, אבל אם לא קבע עם הגוי התשלום עבור שליחותו, אם יש בית דואר קבוע בעיר ששולח האיגרת לשם, (כלומר, שבזמנם היו ערים שהיה בהם בית דואר קבוע, שהיו מוסרים שם האיגרות, והם מוסרים האיגרות לכל מי שנשלח אליו), יש להקל כל שיכול הגוי להגיע קודם השבת לבית הראשון שבעיר ששולח האיגרת לשם.

ואם אין בית דואר קבוע בעיר ששולח האיגרת לשם, יש לאסור לשלוח איגרת ביד הגוי בלא קבע התשלום עם הגוי אפילו אם שולחו ביום ראשון באופן שבודאי יכול הגוי להספיק להגיע לשם קודם השבת, מפני שיש לחוש שמא לא ימצא הגוי את האיש האחראי על בית הדואר, וילך לחפשו בשבת, ונמצא שהגוי עושה מלאכה עבור היהודי ביום השבת, ומכיון שלא קבע עם הגוי התשלום עבור עבודתו, נמצא שהגוי עושה כן עבור היהודי ובשליחותו.

חובת הדין

דוגמה מאלפת

בבית בנסת של עמי הארצות נתמנה רב עם הארץ. דרש הרב לפני קהל עדתו והשמיע דבר תורה על פרשת השבוע.

הקניטו אחד השומעים ואמר:

רבי, לפני שבוע שמעתי אותם הדברים ממש, מלה במלה, מפי אחד המגידים בעיר.

ומה בכך? הצטרק הלה, הנה גם דוד המלך בכבודו ובעצמו העתיק בתהילים שלו פרקים שלמים, מלה במלה, מתוך הסידור...